

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра народної хореографії**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Гарант освітньої програми
Світлана РИБАЛКО**

31.08. 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Проректор з навчальної роботи
Ірина СТАЩЕВСЬКА**

31.08. 2021 р.

Силабус

навчальної дисципліни

«ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА»

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Освітньо-професійна програма «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Харків - 2021

Силабус склала:

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри народної хореографії
Брагіна Тетяна Михайлівна

Силабус затверджено на засіданні кафедри народної хореографії
Протокол № 1 від «18» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Каріна ОСТРОВСЬКА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету аудіовізуального мистецтва
Протокол № 2 від «31» серпня 2021 р.

Голова ради факультету АВМ,
доктор мистецтвознавства, доцент

Наталія РЯБУХА

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Державна політика в галузі культури та мистецтва
2	Викладач	Брагіна Тетяна Михайлівна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	braginat058@gmail.com
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Вибіркова
5	Рік підготовки	II
6	Семестр	III
7	Лекції (год.)	20
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	10
9	Самостійна робота (год.)	60
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	3
12	Загальна кількість годин	90
13	Види поточного контролю	поточне опитування, контрольні тестування, реферати, есе-рефлексія
14	Вид підсумкового контролю	Залік

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Державна політика в галузі культури та мистецтва» покликана допомогти здобувачу освіти досягнути розуміння сутності державної політики у галузі культури і мистецтва. Виявляються основні тенденції дослідження культурної політики у річці культурології, філософії, соціології, політології. Визначається мета, завдання, основні напрямки, інструменти та моделі культурної політики. Особлива увага приділяється порівняльному аналізу національних культурних політик та загальним принципам, пріоритетам, поточним проблемам культурної політики України. Досліджується та аналізується законодавчо-нормативна база діяльності сучасних культурних інститутів в Україні. Послідовно розглядається специфіка історичного становлення державної політики в галузі культури і мистецтва, аналізується поточний стан інструментів культурної політики, які здатні змінити його в напрямку більш ефективного та продуктивного функціонування. Навчальна дисципліна створює передумови для формування світоглядних позицій фахівця, його загальної культури. У процесі вивчення дисципліни студенти мають усвідомити способи поєднання набутих теоретичних знань з можливістю їх використання у власній мистецькій, педагогічній, науковій роботі. Окрім цього навчальна дисципліна покликана сприяти формуванню у студентів здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації, забезпечити можливість вирішення актуальних художніх проблем сучасності.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Навчальна дисципліна функціонує і розвивається у нерозривному зв'язку як із багатьма суспільними науками (історія світової художньої культури, філософія, етика, соціологія, політологія та ін.), так і з тими, що сфокусовані на проблемах культури та мистецтва. Тісними є взаємозв'язки даної навчальної дисципліни з дисципліною «Аудіовізуальне мистецтво в сучасній культурі».

Набутий студентами у ході вивчення навчальної дисципліни «Державна політика в галузі культури та мистецтва» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи знань, умінь, норм і цінностей стане теоретичним підґрунтям у підготовці освітньо-кваліфікаційних робіт та подальшого навчання на III освітньо-науковому рівні.

2.3. Мета вивчення дисципліни—вивчити та проаналізувати сутність та особливості подальшої практики магістрів найбільш важливі питання розвитку культури та мистецтва згідно обраного напрямку практичної, творчої або наукової діяльності та допомогти у їх вирішенні. Майбутній магістр має розглядати елементи культурної політики у певному соціокультурному просторі, використовуючи сучасні методології та міждисциплінарні стосунки. Цьому має сприяти самостійна робота магістрів, яку доцільно проводити як у загальному навчальному процесі, так і згідно певних фахових зацікавлень. Вона передбачає ознайомлення здобувачів освіти з концепціями та науковими школами у царині державної політики в галузі культури та мистецтва, прийомами використання методологічного інструментарію цієї галузі в практичній професійній діяльності майбутнього фахівця.

2.4. Завдання вивчення дисципліни.

1. сформувані у здобувачів вищої освіти стійку систему знань про специфіку державної політики у галузі культури та мистецтва, розглянути практику реалізації культурної політики в Україні;

2. виявити особливості інституційного та нормативно-правового забезпечення державної політики у галузі культури та мистецтва;

3. характеризувати методи та засоби реалізації державної політики у галузі культури та мистецтва;

4. визначити можливі аспекти використання різноманітних засобів моніторингу поточної ситуації у сфері управління культурою та мистецтвом.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодіти сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК 4. Здатність розробляти та керувати проектами.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

ЗК 8. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні творчі та наукові здобутки у сфері професійної діяльності та є основою для критичного осмислення актуальних проблем в галузі.

ЗК11. Здатність до управлінських рішень у науково-практичній, педагогічній та творчовиробничій діяльності, які потребують стратегічних підходів для вирішення складних та непередбачуваних ситуацій.

Спеціальні (фахові компетентності)

ФК 3. Здатність застосовувати сучасні методи та засоби аналізу та прогнозування складних проблем професійної діяльності.

ФК 4. Здатність приймати ефективні рішення при невизначених умовах та вимогах, управляти стратегічним розвитком та поточною діяльністю виробничого колективу в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

- ФК 5. Здатність до експертної та консультативної діяльності в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК 11. Здатність відповідати за налагодження гармонійних відносин у колективі; провадити діяльність закладів культури або аудіовізуальної освіти відповідно до вимог концепції сталого розвитку аудіовізуальної культури.
- ФК 12. Здатність керувати власною кар'єрою та безперервно продовжувати освіту.
- ФК 14. Здатність до організації професійної колективної діяльності з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.
- ФК 20. Здатність корегувати екранний продукт відповідно до політики каналу, студії, творчого об'єднання тощо.
- ФК 22. Володіння і знання сучасних управлінських прийомів і методів в аудіовізуальній галузі, використання навичок фінансового та адміністративного забезпечення кіно-, телевиробництва.

2.6. Результати навчання.

Результати вивчення даної освітньої компоненти деталізують такі програмні результати навчання:

- ПРН 4. Уміти застосовувати правові та етичні норми оцінки професійної діяльності, розробки та втілення аудіовізуальних проектів в умовах ситуаційної невизначеності.
- ПРН 6. Вільно спілкуватись іноземною мовою усно і письмово в науковій, творчо-виробничій та суспільній сферах діяльності.
- ПРН 9. Вміти керувати професійним колективом.
- ПРН 11. Приймати оптимальні рішення у творчо-виробничій діяльності у складних непередбачуваних умовах.
- ПРН 13. Ґрунтовно осмислювати суспільно-політичні, культурні та мистецькі процеси на державному та світовому рівні в історичному контексті та їх актуальному стані.
- ПРН 14. Оперувати нормативною базою, яка визначає діяльність підприємств аудіовізуальної сфери та індустрії в Україні й світі, застосувати навички стратегічного мислення для її коригування відповідно до професійних вимог.
- ПРН 15. Розуміти напрями удосконалення державної політики у галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ПРН 18. Приймати управлінські рішення в сфері аудіовізуального мистецтва на різних рівнях управління.
- ПРН 21. Реалізовувати на практиці поглиблені знання з теорії і практики аудіовізуального мистецтва та виробництва, менеджменту аудіовізуальної сфери.
- ПРН 23. Провадити діяльність конкретного знімального колективу, організації в сфері аудіовізуального мистецтва відповідно до вимог та стандартів професійної творчо-виконавської та іншої діяльності

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених навчальним планом видів занять до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково

мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни: Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	Сем	інд	с.р		Л	п	Сем	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Принципи та правові засади здійснення культурної політики в галузі культури та мистецтва												
Тема 1. Сутність, об'єкт функції, форми державної політики у галузі культури та мистецтва	9	2		2		5	9	2		2		5
Тема 2. Теорії та концепції державної культурної політики, науково-методичні засади її дослідження	9	2		2		5	9	2		2		5
Разом за розділом 1.	18	4		4		10		4		4		10
Розділ 2. Галузевий підхід до формування політики у галузі культури та мистецтва												
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення державної культурної політики. Адміністративно-правові методи управління культурою та мистецтвом	7	2				5	7	2				5
Тема 4. Історичні традиції державної політики у галузі культури та мистецтва	7	2				5	7		2			5
Тема 5. Аналіз, прогнозування, планування та моделювання державної культурної політики. Оптимізація організаційно-функціональної структури та характеру державної культурної політики України	5					5	5					5
Тема 6. Моніторинг та аудит у сфері культури.	5					5	5					5
Тема 7. Основні принципи розроблення та реалізації культурної політики в Україні	7	2				5	7			2		5

Тема 8. Державна політика у видавничій, архівній, бібліотечній галузях	7	2			5	7			2		5
Тема 9. Державна політика зі збереження національної культурної спадщини	9	2		2	5	9	2		2		5
Тема 10. Державна політика у галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва. Державне управління у сфері ЗМІ. Інформаційні інновації та інфраструктура.	9	2		2	5	9	2		2		5
Тема 11. Державна політика з формування культурної ідентичності, культурної пам'яті. Управління мовними процесами в Україні	9	2		2	5	9	2		2		5
Тема 12. Державна політика щодо формування єдиного гуманітарного простору у сфері культури. Інтеграція в єдиний гуманітарний простір ЄС	7	2			5	7	2				5
Разом за розділом 2.	72	16		6	50		16		2		58
Усього годин	90	20		10	60	90	20		10		60

5. Тематика семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Сутність, об'єкт, функції державної політики у галузі культури і мистецтва

Питання для обговорення:

1. Визначення культури та культурної політики.
2. Об'єкт державної політики в галузі культури та мистецтва.
3. Функції державної політики в галузі культури та мистецтва.
4. Основні проблеми у сфері державного управління культурою.

Література: 1, 3, 6, 8, 34.

Семінарське заняття № 2

Тема: Теорії та концепції державної культурної політики, науково-методичні засади її дослідження

Питання для обговорення:

1. Теорії державної політики у галузі культури.
2. Основні підходи до здійснення державної політики: гіперболізаційний, скептичний та трансформаційний.
3. Державна політика у галузі культури і мистецтва як чинник комунікаційних процесів у культурі.
4. Методологічний інструментарій дослідження державної політики у галузі культури і мистецтва.

Література: 1-6, 8, 34.

Семінарське заняття №3

Тема: Проблеми збереження культурної спадщини

Питання для обговорення:

1. Багатовимірність поняття «культурна спадщина».
2. Понятійний апарат проблем збереження культурної спадщини:
А) культурна спадщина; Б) культурні цінності. Участь українських митців у міжнародних театральних фестивалях.
3. Типологізація культурної спадщини.
4. Формування системи інститутів збереження культурної спадщини.
5. Правові засади збереження культурної спадщини.

Література: 1-6, 16, 24, 28.

Семінарське заняття № 4

Тема: Державна політика у галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Питання для обговорення:

1. Сучасне аудіовізуальне мистецтво як об'єкт державної політики.
2. Нормативно-правове та організаційне забезпечення державної політики у галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва.
3. Діяльність Національної суспільної телерадіокомпанії України. Наглядова рада НСТУ.
4. Державна політики зі створення умов для розвитку регіонального аудіовізуального мистецтва і виробництва.
5. Функціонування комерційних та суспільних мовників.
6. Реалізація державної політики в галузі кінематографії. Закон України Про кінематографію. Пріоритети державної підтримки кінематографії

Література: 6, 12, 13, 14, 16, 24, 28.

Семінарське заняття № 5

Тема: Політика пам'яті: український та світовий досвід

Питання для обговорення:

1. Офіційні політики пам'яті провідних європейських країн.
2. Політика та політики пам'яті в незалежній Україні.
3. Друга світова війна як об'єкт історичної пам'яті: український та світовий досвід.
4. Регіональні комеморативні практики.

Література: 31, 32, 49, 50.

6. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть Годин
1	Теоретико-методологічні засади державної політики у сфері культури та мистецтва	5
2	Цілі, завдання та критерії державної політики в галузі культури та мистецтва	5
3	Методологія студій державної політики в галузі культури і мистецтва	5
4	Інституціоналізація культури і мистецтва	5
5	Аналіз, прогнозування, планування та моделювання державної культурної політики.	5

6	Міжнародна співпраця у галузі культури і мистецтва	5
7	Державна політика в галузі культурно-мистецької освіти	5
8	Суб'єкти інформаційного простору України та структура національного телебачення	5
9	Регіональні практики зі збереження культурної спадщини	5
10	Державна політика в галузі кіномистецтва	5
11	Політики пам'яток України 1991-2013 рр. та у період після Революції гідності: компаративний аналіз	5
12	Проблеми мистецтва в епоху глобалізації; національна ідентичність та мультикультурні процеси в Україні	5
Разом:		60

Питання до самостійної роботи:

1. Сутність поняття «державна політика».
2. Розкрийте класичні теорії державної культурної політики.
3. Дайте оцінку теоретичним особливостям вироблення та реалізації державної культурної політики.
4. Визначте критерії ефективності державної політики у сфері культури.
5. Висвітліть цілі державної культурної політики.
6. У чому полягає єдність та цілісність гуманітарного простору?
7. Охарактеризуйте класичні сучасні теорії державного управління у сфері культури.
8. Які правові гарантії позицій титульної нації існують в Україні?
9. Назвіть основні Закони України, які регулюють державну політику у сфері культури.
10. Проаналізуйте діяльність органів місцевого самоврядування щодо нормативно-правового забезпечення державної політики у сфері культури.
11. Назвіть основні види адміністративно-правових методів, що застосовуються в державному управлінні у сфері культури.
12. Висвітліть історичні витоки формування державної культурної політики в Україні.
13. Коли відбулося становлення мовно-культурного простору в Україні?
14. Політика українізації, її історичне значення.
15. Охарактеризуйте принципи та науково-методичні засади аналізу державної культурної політики.
16. Яким чином здійснюється аналіз регіональних культурних процесів?
17. Яким чином здійснюється планування державної культурної політики в Україні?
18. Визначте основні показники (параметри) державної культурної політики.
19. Проаналізуйте методи визначення ефективності державної культурної політики.
20. Дайте експертну оцінку технологіям моніторингу державного управління у сфері культури.
21. Розкрийте схему розвитку кадрового забезпечення державної культурної політики України.
22. Встановіть особливості кризової ситуації в галузі культури.
23. Розкрийте механізми реалізації державної культурної політики в Україні на регіональному рівні.
24. Які функції виконує соціально-культурне проектування?
25. Проаналізуйте значення культурного проектування як механізм розробки та реалізації культурної політики в Україні.

26. Розкрийте сутність державного управління у сфері культури.
27. У чому полягають особливості державної політики в галузі мистецтва?
28. Які ви знаєте основні органи управління галузями мистецтва?
29. У чому полягають особливості правового регулювання діяльності закладів і установ культури?
30. Дайте оцінку державній підтримці українського книговидання та книгорозповсюдження.
31. Яким чином здійснюється розповсюдження друкованих видань в Україні?
32. Розкрийте зміст та значення архівної справи в сучасній Україні.
33. Охарактеризуйте особливості державної політики щодо архівної справи України.
34. Дайте оцінку пріоритетним напрямам використання бюджетних ресурсів при виробленні та реалізації державної політики України в галузі культури і мистецтва.
35. Висвітліть концепцію державної політики у сфері ЗМІ в Україні.
36. Охарактеризуйте науково-технічне забезпечення державного управління у сфері ЗМІ.
37. Вкажіть основні напрями державної економічної підтримки національних ЗМІ.
38. Виявіть основні складові діяльності органів державного управління щодо національної історичної пам'яті та вшанування пам'яті жертв Голодомору органами влади.
39. Проаналізуйте механізми й методи державної політики щодо формування національної культурної ідентичності.
40. Охарактеризуйте особливості розвитку культурної інфраструктури в сучасній Україні.
41. Окресліть територіальні особливості реалізації державної політики щодо розвитку і функціонування української мови.
42. Яку роль відіграють вищі навчальні заклади у державній гуманітарній політиці України?
43. Що таке єдиний гуманітарний простір?
44. Яким чином формується єдиний гуманітарний простір у сфері культури?
45. Розкрийте основні шляхи взаємодії органів державного управління та місцевого самоврядування при виробленні та реалізації програм репатріації та адаптації національних меншин.
46. Дайте оцінку пріоритетним напрямам використання бюджетних ресурсів при виробленні та реалізації державної культурної політики України на регіональному рівні.
47. Яким чином здійснюється управління культурою в регіонах?
48. Назвіть головні напрями використання ресурсів при виробленні та реалізації державної культурної політики на регіональному рівні.
49. Назвіть основні напрями державної політики в сфері культури в країнах світу.
50. Визначте особливості зарубіжного досвіду в галузі державної культурної політики.
51. Які ви знаєте європейські моделі державного управління у сфері культури?
52. У чому полягає інституційне забезпечення міжнародної культурної діяльності?

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання: проблемно-орієнтовні (проблемний виклад), дослідницько-когнітивний (порівняння, прогнозування), системний (системно-аналітичний).

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Державна політика в галузі культури і мистецтва» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену

Змістовий модуль 1 Теми 1-6	Змістовий модуль 2 Теми 7-10	Підсумковий контроль (екзамен)
40%	20%	40%
8 тиждень	16 тиждень	Екзаменаційна сесія

Розподіл балів за формами контролю.

Наприклад:

- відвідування заняття (пара) — 1; 15 пар — до 15 балів.
- виконання практичного завдання — 7-10; 3 практичних завдання — до 30 балів
- усне опитування — 1-2; 3 усних опитування — до 6 балів
- практичний поточний контроль – 6-10 балів; 2 поточних практичних контролю – до 20 балів.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік – від 60 до 100 балів

Іспит — від 60 до 89 балів (включно)

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій;	1-12
2.	Навчальні посібники; Кейси	1-12
3.	Силабус;	1-12
4.	Збірка тестових і контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів;	1-12
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект тестових завдань для підсумкового контролю)	1-12

Питання до підсумкового контролю

1. Теоретико-методологічні засади державної культурної політики.
2. Адміністративно-правові методи державного управління у сфері культури.
3. Цілі, завдання та критерії державної політики у галузі культури та мистецтва.
4. Формування теоретичних засад та практичних механізмів державної політики у галузі культури та мистецтва.
5. Нормативно-правове забезпечення державної культурної політики.
6. Адміністративно-правові методи управління культурою.
7. Державна культурна політика в Україні в добу Речі Посполитої (1569–1648 рр.).
8. Культурна політика Української Центральної Ради та Директорії УНР: порівняльна характеристика.
9. Аналіз державної культурної політики.
10. Прогнозування та планування державної культурної політики.
11. Система моніторингу, аудиту та оцінювання ефективності державної культурної політики, їх складові.
12. Комунікаційне та кадрове забезпечення державної культурної політики в Україні.
13. Основні принципи розробки та реалізації культурної політики в Україні.
14. Соціальне проектування в розробці та реалізації культурної політики в Україні.
15. Основні напрями реалізації державного управління у сфері культури.
16. Державна політика у сфері театрального мистецтва.
17. Державна політика у сфері кінематографії.
18. Державна політика у сфері музейної та архівної справи.
19. Державна політика у бібліотечній та видавничій справі України.
20. Державна політика у сфері ЗМІ.
21. Фінансове та кадрове забезпечення діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування у сфері ЗМІ.
22. Формування культурної ідентичності в державній гуманітарній політиці.
23. Державна політика з охорони, збереження та відтворення національної культурної спадщини України.
24. Державна політика в галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва.
25. Державна мовна політика в Україні.
26. Державна політика щодо формування єдиного гуманітарного простору у сфері культури.
27. Проблема інтеграції національних меншин в єдиний гуманітарний простір України.
28. Проблеми узгодження позицій та інтересів регіонів і центру в сучасній Україні в галузі культури та мистецтва.
29. Місцеві органи влади як об'єкти та суб'єкти державної культурної політики.
30. Діяльність у сфері культури в державних політиках світу.
31. Інтеграція України у світові культурні процеси.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Борисенко Д. В. Державна політика у сфері культури: її сутність та особливості реалізації // *Теорія та практика державного управління*. 2017. № 4 (59). С. 1-8.
2. Буценко О. Компендіум культурних політичних тенденцій в Європі: профіль України, 2011 http://www.culturalpolicies.net/down/ukraine_ol_022011.pdf
3. Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1.php
4. Гриценко О. Культурний простір і національна культура: теоретичне осмислення та практичне формування. Київ; Інститут культурології НАМ України, 2019. 256 с.
5. Декларація Мехіко щодо політики у сфері культури (26 липня – 6 серпня 1982 р.) / Україна в міжнародно-правових відносинах. Київ : Юрінком Інтер, 1997.
6. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : [навч. посіб.] / за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – 232 с.
7. Дзоз В. Гуманітарна політика України: проблеми формування та реалізації (соціально-філософський аналіз). — К., 2006. — 316 с.
8. Дорош Т. Л. Основні принципи державного управління сферою культури. Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 2(40). С. 149-156.
9. Дрожжина С. В. Культурна політика сучасної полікультурної України: соціально-філософський та правовий аспекти. Донецьк: Дондуєт, 2005. 196 с.
10. Дяченко, Н. Державна культурна політика в Україні та її вплив на регіональний розвиток: огляд підходів і методів. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки»*, 20, 88-91. <https://periodicals.karazin.ua/uahistory/article/view/6022>
11. Закон України про Концепцію державної політики в галузі культури на 2005 - 2007 роки <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2460-iv>
12. Закон України Про культуру 14.12.2010 № 2778-VI <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
13. Закон України, 2008. Про телебачення і радіомовлення: прийнятий 21 груд. 1993р. №3759-ХІІ. Інформаційне законодавство України.
14. Закон України, 2018. Про телебачення і радіомовлення: станом на 22 липня 2018 р. Відомості Верховної Ради України.
15. Здіорук С.І., Литвиненко О.М., Розумна О.П. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті. Аналітична доповідь. – К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2012. http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Kul%5C_tura2012-6090f.pdf
16. Єніфанов О. В. Проблеми удосконалення нормативно-правового регулювання охорони культурної спадщини у контексті конституційної модернізації. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2017. № 2. С. 34-38.
17. Ігнатченко І. Г. Державне управління культурою в Україні в умовах формування інформаційного суспільства. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Зб. наук. праць. 2012. Вип. 24. С. 92-104.
18. Карлова В. В. Державна політика у сфері культури: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах / Карлова В. В. – К., 2003. – 180 с.
19. Кучин С. П. Особливості державної політики в сфері культури та освіти (соціально-економічний аспект). Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2013. № 2. С. 40-48.
20. Мерзляк А. В. Державне управління сферою культури: вітчизняний та зарубіжний досвід. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2017. Вип. 1 (17). С. 1-13.

21. Мищак І. М. Проблеми і перспективи удосконалення законодавства у бібліотечній сфері України // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2017. № 1. С. 36-40.
22. Овчаренко С. В. Гуманітарна та культурна політика [Електронний ресурс]: навч. посіб. / С. В. Овчаренко. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2013. – 152 с.
23. Основи законодавства про культуру: Верховна Рада України, 14 лют. 1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2117-12>
24. Пивовар І. В. Культурна спадщина як об'єкт адміністративно-правової охорони / І. В. Пивовар // Науковий вісник КНУВС. – 2010. – № 1. – С. 165–173.
25. Праворегулювання сфери культури в окремих країнах http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2006_dosl_4.php
26. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27.01.1995 р. № 32/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 7. – С. 46-50.
27. Прокошева Т. Державна політика в галузі бібліотечної справи на сучасному етапі / Т. Прокошева // Бібліотечна планета. – 1998. – № 1.
28. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 8 червня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 39. – Ст. 333.
29. Про Положення про Національну Раду з питань культури і духовності: Указ Президента України від 7 лют. 2006 р. № 112 // Офіційн. вісн. України. – 2006. – № 6. – С. 46-47.
30. Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» : Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80#n8>

Допоміжна література:

31. Брагіна Т. М. Акт злуки УНР і ЗУНР як об'єкт комеморації / О. М. Білик, Т. М. Брагіна // Українське державотворення: історичний аспект (До 100-річчя Акту Злуки): зб. наук. пр. вчених та студентів історичного факультету ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. — Харків, 2019. — Вип. 56. — С. 15-18.
32. Брагіна Т. М. Комеморативні практики в процесі соціалізації освітніх мігрантів у соціокультурному просторі / О. М. Білик, Т. М. Брагіна // Вісник Харківської державної академії культури. Серія: Соціальні комунікації : зб. наук. пр. / М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури ; [голов. ред. В. М. Шейко] ; за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2019. — Вип. 56. — С. 19-28. — <https://doi.org/10.31516/2410-5333.056.02>.
33. Дослідження проблем узгодження законодавчої бази культури України із законодавством для сфери культури Європейського Союзу. Аналітичний огляд та рекомендації. Авт. колектив під керівництвом Гриценко О. http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2006_dosl_4.php
34. Карлова В. В. Державна політика у сфері культури: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах / Карлова В. В. – К., 2003. – 180 с.
35. Концепція державної політики в галузі культури на 2005-2007 рр.: Закон України від 03.03.2005.
36. Культурна політика в Україні. Аналітичний огляд Авт. колектив під керівництвом Гриценко О. http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2007_s1.php
37. Культурна політика Великої Британії http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_3.php
38. Культурна політика Європейського Союзу <http://www.viche.info/journal/772/>
39. Культурна політика Німеччини <http://www.ji.lviv.ua/n19texts/mazuryk.htm>
40. Культурна політика Східної Європи http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_5.php

41. Культурна політика України – оцінка міжнародних експертів: Рада культурної співпраці при Раді Європи березень 2007 <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/index>
42. Культурна політика Франції http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_4.php
43. Культурна політика Японії <http://www.zpu-journal.ru/zpu/contents/2009/2/Moshniaga/7.pdf>
44. Культурна політика США http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_2.php
45. Національна спілка кінематографістів України <http://www.ukrkino.com.ua/about.php>
46. Основи законодавства про культуру: Верховна Рада України, 14 лют. 1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2117-12>
47. Про Рекомендації парламентських слухань «Українська культура: стан та перспективи розвитку»: Постанова Верховної Ради від 26.12.2002.
48. Сандел Т. Культурна політика України – оцінка міжнародних експертів. / Т. Сандел. – К. :БРВУ, 2007. – 56 с.
49. Brahina T. The memorialization of B. Khmelnytsky by means of fine arts in XIX century / Brahina T., Brahina Y. // Богдан Хмельницький: історична постать у контексті процесів українського державотворення: матеріали Всеукр. наук. конф., присвяч. 425-й річниці від дня народж. гетьмана / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Іст. ф-т. - Харків, 2021. - Р. 5-6.
50. Brahina T. The memorialization of Pilsudski-Pettliura treaty of 1920 / Brahina T., Bilyk O., Brahina Y. // Political science, philosophy, history and sociology: development areas and trends in Ukraine and EU: international scientific and practical conf., Oktober 30-31, 2020 / Cuiavian University in Wloclawek. – Wloclawek, Poland, 2020. – Р. 36-38.
51. Obuljen N. Why we need European cultural policies: the impact of EU enlargement on cultural policies in transition countries. URL: <http://www.eurocult.org>.
52. Rinaman K. French film quotas and cultural protectionism. URL: <http://www.american.adu/TED/French.tv.html>.

Інтернет-ресурси:

- Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>
Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>–.
Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.
Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
The Journal of Visual Culture: <http://www.journalofvisualculture.org/>
Centre for Visual and Cultural Studies (CVCS), Scotland, Edinburgh:
<http://www.eca.ac.uk/index.php?id=691>
Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>.
Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.info-library.com.ua/books.html>
Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України
– Режим доступу: <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>